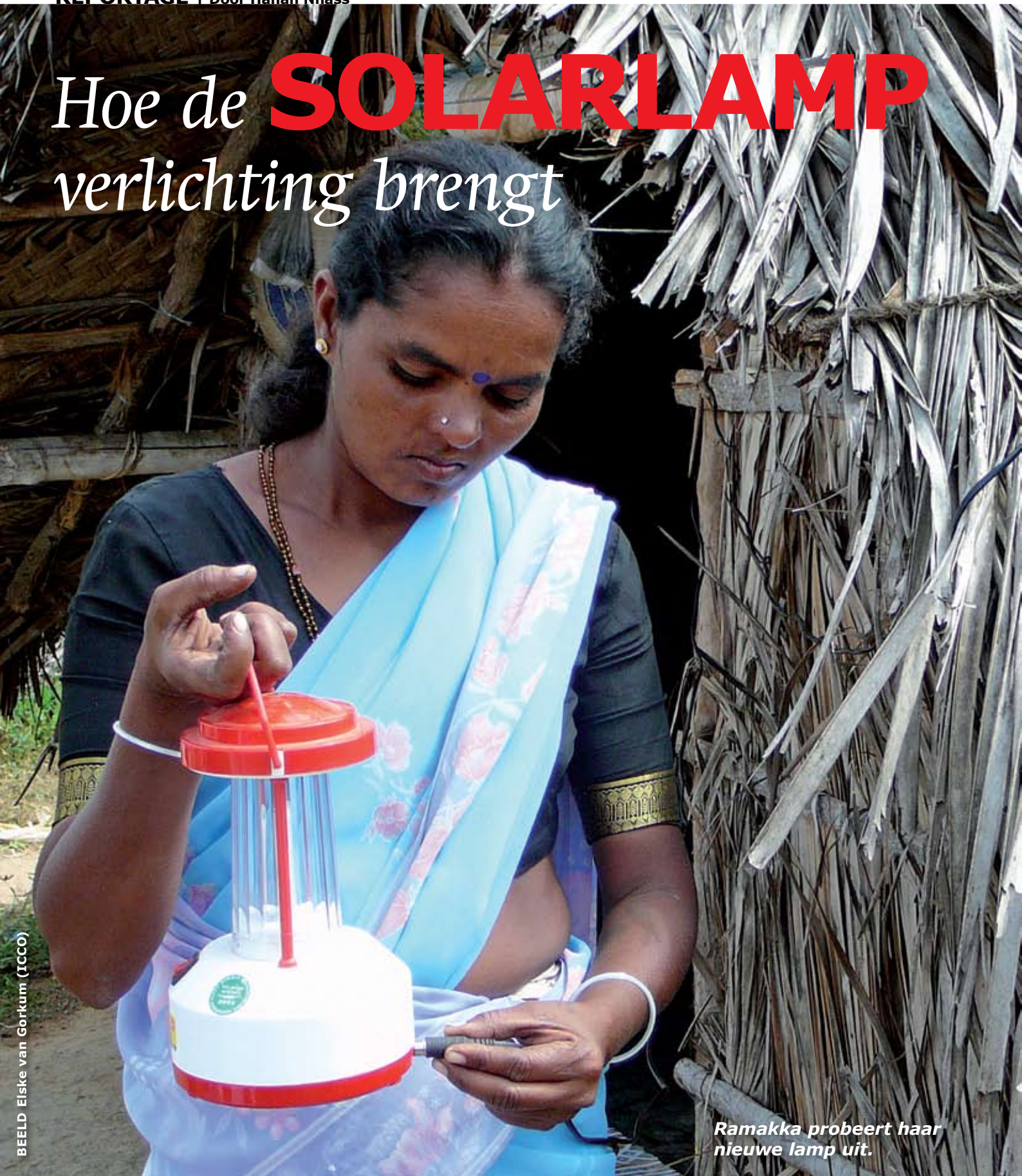

Hoe de **SOLARLAMP** verlichting brengt

BEELD Elske van Gorkum (ICCO)

*Ramakka probeert haar
nieuwe lamp uit.*

"My people live in darkness". Hij moet deze zin al vaak hebben gezegd. Maar toch, voordat hij het laatste woord heeft uitgesproken, slikt hij een traan weg. M.C. Raj is directeur van Reds, een Indiase ngo die iets wil dóen aan klimaatverandering. "De wereld bezit óns, niet wíj de wereld."

Hij bedient zich graag van het gezegde: *'Let's live simple, so others can simply live'*. M.C. Raj heeft aardig wat boeken en publicaties op zijn naam staan. In zijn zoektocht naar de Dalit cultuur en religie, heeft hij Moeder Aarde een grote rol toebedeeld. Als voorvechter van 'Dalit human rights', spreekt hij niet over de stortvloed aan discriminatie die hem en de zijnen als 'onaanraakbaren' dagelijks overkomen, maar liever over hoop. ICCO Magazine reist met hem mee naar één van de Dalitdorpen bij Tumkur. Of liever gezegd een verzameling hutten, vierentwintig om precies te zijn. Raj gaat er een boodschap van licht verkondigen.

Brand

Terwijl hij de laatste meters naar het eerste hutje loopt, wijst hij: "Twee jaar geleden zijn deze hutten in brand gestoken door mensen die op deze grond azen." De gemeenschap is nog in een juridische

landstrijd verwickeld, ondersteund door Reds. "Door de aanleg van een snelweg pal naast het dorp, schoten de grondprijzen omhoog." Hij wijst naar de kleine huisjes van riet, nog geen twee bij drie meter: 'thuis' voor gezinnen van gemiddeld vier zielen. De gaten rondom de puntdaken zijn gestopt met plasticen zakken. Tegen regen, maar ook om de slangen buiten de deur te houden.

'De hutjes zijn overdag donker'

Als Raj bij het eerste hutje stopt, wordt hij begroet door bewoners, veelal vrouwen. Ze maken een snelle knieval naar zijn rechtervoet, een begroeting van maximaal respect. Van links en rechts worden de universele witte plasticen tuinstoelen aangerukt. Raj en de buitenlandse gasten nemen plaats. De rest vouwt haar benen in kleermakerszit.

Eén stoel blijft leeg. Die is voor Moeder Aarde, een ongeverfd sculptuur van vrouwenborstbeeld met kind. Onder de zoete lucht van wierook en de onvermijdelijke bloemenkrans wordt Moeder Aarde door het gezelschap toegezongen. Daarna – als ware het een mis- gaat één vrouw rond met een soort roggebrood, voor een ieder een stukje.

Het gezelschap is inmiddels aangevuld met een handvol mannen. Ze moeten van het 'speciale' bezoek hebben gehoord tijdens hun werk in het naburige dorp. Met het sjuouwen van zandzakken uit de rivierbeddingen- bedoeld als bouwzand- verdienen ze gemiddeld zo'n 175 roepies per dag, omgerekend zo'n drie euro. En daarmee boeren deze mannen nog goed. Het gemiddelde inkomen in het dorp ligt ▶

Wat zijn Dalits?

Ramakka is één van de 166 miljoen Dalits ofwel onaanraakbaren. Ze valt buiten het kastenstelsel waarin mensen op basis van hun geboorte worden ingedeeld. Het stelsel is in India in de jaren vijftig officieel afgeschaft. Maar discriminatie van Dalits is diepgeworteld. Als Dalit mag je bijvoorbeeld in publieke gelegenheden niet uit de gewone glazen drinken. De Indiase ngo Reds komt – mede met steun van ICCO- op voor gelijke rechten voor Dalits.

BEELD Elske van Gorkum (ICCO)

namelijk op twaalf euro per maand, nog geen vijftig eurocent per dag dus. Het kerosine voor de lampen kost – als je pech hebt- 25 roepies per liter. Omdat de hutten ook overdag donker zijn, heb je voor anderhalve week verlichting al gauw drie liter nodig.

Tijd voor een andere oplossing dus. Raj komt met goed nieuws: “Elk huishouden krijgt een solarlamp. Hij werkt op zonne-energie”, legt hij uit. Zijn medewerker pakt een exemplaar uit de kartonnen verpakking. De gezichten van het gezelschap lichten op, de achterste rij maakt zich lang om het moois te zien.

‘Nu zien we de slangen tenminste aankomen’

Eén vrouw valt op. Mevrouw Ramakka, heet ze. Begin dertig (exakte leeftijd onbekend) moeder van twee kinderen. Ze neemt ons mee naar haar hutje waar bij binnenkomst meteen het ingelijste portret van haar man in het oog springt. Negen jaar geleden overleed hij aan kanker. De wond is nog vers, tranen rollen over Ramakka’s wangen. Na zijn dood sloot ze zich aan bij deze gemeenschap. Hoe is het leven nu? Bepaald geen feest. Voor dag en dauw staat ze op om de bloemenkransen die ze maakt te verkopen. Op een goede dag verdient ze er nog geen euro mee. Het geld gaat grotendeels op aan boodschappen: rijst, gierst, granen, thee en koffie. Voor de schoolboeken van haar kinderen spaart ze. Hangen en wurgen, dus. Toch piekert Ramakka er niet over haar zoon (11) en dochter (14) thuis

Wat kost zo’n lamp?

De solarlamp, inclusief zonnepaneel, kost 21 euro. De batterij gaat twee jaar mee en kost 3,50 euro. Alles bij elkaar nog geen vijftig euro, weliswaar een klein fortuin voor Ramakka. Daarom krijgt zij samen met 60.000 families kosteloos een solarlamp. Met de lamp ontvangt ze een handleiding over hoe ze haar CO₂-uitstoot kan reduceren. Volgens India-specialist Elske van Gorkum van ICCO & Kerk in Actie is dit een uniek project. “Hiermee slaan we twee vliegen in één klap: klimaatverandering tegengaan en ontwikkeling bevorderen.”

ICCO publiceerde voorafgaand aan de Bali-conferentie over klimaatverandering 'Voorstellen voor een rechtvaardig klimaatbeleid'. In dit rapport staat ICCO's visie op een eerlijk en rechtvaardig klimaatbeleid. Meer lezen? U kunt dit rapport downloaden via www.fairclimate.nl

te houden. “Ik kreeg nooit de kans om te leren, nu werk ik voor weinig. Mijn kinderen moeten het beter krijgen.” Haar kinderen zijn haar hoop. Ook de gemeenschap houdt haar op de been. “We delen; als de burens eten hebben, krijgen wij ook wat.”

Hoofdpijn

Ondanks de felle middagzon, is ook Ramakka’s hut behoorlijk donker. Raj geeft haar de solarlamp en zijn medewerker geeft er een korte uitleg bij. Ze kijkt opgelucht. Met de solarlamp krijgt ze niet alleen letterlijk licht in haar leven, maar komt ook een kwart van haar inkomen vrij. Naast geld, kost de kerosinelamp ook haar gezondheid. “De rook van de kerosinelamp kan nergens naar toe. Ik krijg er altijd hoofdpijn van.” Een andere prettige bijkomstigheid: “Nu kunnen de kinderen gemakkelijk ook ’s avonds huiswerk maken”. En de nachtrust wordt er ook beter van: “Met de lamp zien we tenminste de slangen aankomen. De cobra en de red snake zijn erg giftig.” ■